

Lausunto

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

4.11.2020

Ympäristöministeriö
lausuntopalvelu.fi

Lausuntopyyntöne 2.10.2020 (VN/13888/2020)

Rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäiseminen ja korvaaminen

Pohjanmaan liitto kiittää ympäristöministeriötä lausuntopyynnöstä koskien luonnosta rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemiseksi ja korvaamiseksi. Pohjanmaan liiton lausunto on annettu lausuntopalvelu.fi -sivuston kautta lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

1 Luku Yleiset säännökset

Pohjanmaan liitto kannattaa esitystä, jonka mukaan rauhoitettujen eläinten aiheuttamista vahingoista säädettäisiin jatkossa yhdessä laissa nykyisen kahden asetustasoisen säädöksen sijaan. Pohjanmaan liitto haluaa kuitenkin tuoda esille, että merimetson kaupalliselle kalastukselle aiheuttamat vahingot tulisi ottaa mukaan lain soveltamisalaan. Lain tavoitteena on yhtenäistää rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvaamista. Yhden laajalle levinneen rauhoitetun eläimen aiheuttamien vahinkojen sulkeminen lain soveltamisalan ulkopuolelle ei ole linjassa tämän tavoitteen kanssa.

Pohjanmaan liitto ehdottaakin, että merimetsojen aiheuttamia kalastusvahinkoja käsiteltäisiin samalla tavalla kuin kalasääsken kalaviljelylaitoksille tai maakotkan porotaloudelle aiheuttamia vahinkoja. Nykyinen järjestelmä, jossa merimetsojen aiheuttamia vahinkoja käsitellään osana Euroopan meri- ja kalatalousrahaston Suomen toimintaohjelmaa, ei ole lainsäätäjältä yhdenvertaista kohtelua. Se perustuu määräaikaiseen ohjelmaan, jossa korvausjärjestelmän jatkuvuus on epävarmalla pohjalla. Lisäksi nykyisessä järjestelmässä korvaukset eivät perustu hakijalle aiheutuneeseen vahinkoon, vaan hakijan liikevaihtoon.

Pohjanmaan liitto ehdottaakin, että merimetson kalastukselle aiheuttamat vahingot otetaan mukaan lakiluonnoksen 2 §:ään, jossa määritellään lain soveltamisalasta. Pykälän kolmanteen kohtaan tulisi lisätä maininta, että kalataloutta tuetaan myös merimetson pesinnän perusteella. Vastaavat muutokset tulisi tehdä myös muihin kyseistä soveltamisalaa käsitteleviin kohtiin (esim. lain 5. luku).

Merimetsojen kalankulutuksesta ja merimetsojen pesimäalueista on saatavilla runsaasti tietoa. Muun muassa Luonnonvarakeskus ja Suomen ympäristökeskus ovat tehneet korkealaatuista työtä edellä mainittujen tietojen keräämiseksi. Korvaus olisikin mahdollista maksaa suhteessa merimetsojen pesintöjen määrään ja se voisi perustua siihen laskennalliseen kalamäärään, jota linnut kuluttavat tietyn säteen sisällä pesimiskoloniasta. Käytäntö olisi silloin samanlainen kuin kalasääsken kalaviljelylaitoksille tai maakotkan porotaloudelle aiheuttamien vahinkojen kohdalla. Yhteneväinen käytäntö rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen suhteen edistäisi myös valtion byrokratian keventämiseen liittyvien tavoitteiden saavuttamista.

2 luku Viranomaiset ja niiden tehtävät

Lakiluonnoksen 6 §:n mukaan toimivaltainen valtion viranomainen on se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueella vahinko tapahtuu. Merimetson pesintään perustuvan tuen tapauksessa se olisi varmaan Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, joka vastaa rannikon kalataloustehtävistä. Avustuksien maksamiseen tai takaisin perintään liittyviin käytäntöihin ei todennäköisesti tarvittaisi muutoksia.

5 luku Maakotkan ja kalasääsken pesintään perustuvat tuet

Merimetson kalastukselle aiheuttamien vahinkojen ottaminen mukaan lain 2 §:ään edellyttää luonnollisesti muutoksia myös tukien maksamista käsittelevään lain 5. lukuun. Merimetsä on lisättävä luvun otsikkoon ja lukuun on lisättävä pykälät merimetson pesinnän perusteella myönnettävästä kalataloudesta, sen perusteista ja tuen saajasta. Pykälistä on käytävä ilmi, että tukea voidaan maksaa merimetson rannikkokalastuksen saaliille aiheuttamien vahinkojen perusteella. Tuen saajaksi voidaan määritellä kaupalliseksi kalastajaksi rekisteröitynyt luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Kalataloustuki laskettaiisiin 1 luvun yhteydessä annetun vastauksen mukaisesti eli suhteessa merimetsojen pesintöjen määrään ja se perustuisi siihen laskennalliseen kalamäärään, jota linnut kuluttavat tietyn säteen sisällä pesimiskoloniasta.

Österbottens förbund – Pohjanmaan liitto

Kaj Suomela
maakuntajohtaja

Kimmo Riusala
kehittämissuunnittelija